

Анна Рифівна Мосейчук,
Завідувач відділення «Лікувальна справа»,
ООБМУ,
вул.Пушкінська, 4 м. Одеса, Україна

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФЕЛЬДШЕРІВ

У статті схарактеризовано орієнтаційний, практичний, оцінний етапи педагогічного експерименту формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін; завдання, методи, форми, засоби їх вирішення. Представлено результати та перспективи подальших розвідок.

Ключові слова: майбутні фельдшери, формування, експериментальна методика, дослідна компетентність, результати.

Світова тенденція інтелектуалізації виробничих сил пояснюється збільшенням частки дослідницької діяльності у комплексі різних видів діяльності людини, у зв'язку з чим, підготовка майбутніх фахівців потребує розвитку дослідницької компетентності, яка надає можливість вирішувати професійні проблеми, генерувати й оцінювати відповідні інформаційні та статистичні дані, критично аналізувати існуючі ідеї, теорії та гіпотези. Соціальну значимість майбутніх фельдшерів, його затребуваність, мобільність, готовність до інноваційної професійної діяльності в сучасних умовах забезпечує дослідницька компетентність.

Аналіз наукової літератури дозволяє виділити певні передумови вирішення проблеми формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів. В ній, зокрема, знайшли відображення такі питання: розвиток і модернізація вищої медичної освіти (О. Волосовець, Ю. Вороненко, О. Гуменюк, Л. Логущ, Б. Криштопи, М. Мруги, Ю. Поляченко, І. Радзієвської, Т. Темерівської, В. Шатило та ін.); організація навчальної діяльності в медичних коледжах (М. Демянчука, Л. Дольнікової, Г. Матвійченко, В. Пінькас, М. Трегубенко та ін.). Серед робіт, які висвітлюють дослідницьку компетентність майбутніх фахівців охорони здоров'я, дослідження І. Борискової, Є. Каплій, О. Кривонос, Я. Кульбашної, В. Рижковського та інших вчених.

Проте науково обґрунтовані теоретичні аспекти дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів не знайшли належного впровадження в медичних коледжах.

Мета статті схарактеризувати експериментальну методику формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін, представити результати її впровадження.

Використано методи дослідження: педагогічний експеримент – для вивчення ефективності моделі та експериментальної методики формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів; метод математичної статистики (медіанний критерій) – для аналізу експериментальних даних і забезпечення вірогідності отриманих результатів дослідження, підтвердження достовірності його висновків.

Дослідно-експериментальну роботу проведено в Одеському обласному базовому медичному училищі, медичному училищі імені В. О. Жуковського (м. Подільськ), Ізмаїльському медичному училищі, Лебединському медичному училищі імені М І Сітенка, Глухівському медичному училищі. Усього у формувальному етапі педагогічного експерименту взяли участь 250 студентів. Було припущено, що поетапне формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів відповідатиме етапам навчання у медичному коледжі. і включатиме:

- орієнтаційний етап, на якому відбувалося формування сучасного бачення особливостей дослідницької компетентності, вирішувалися завдання щодо оволодіння майбутніми фельдшерами знаннями та вміннями навчально-дослідницької діяльності (робота з інформаційними джерелами, аналіз, узагальнення, прогнозування та ін.), актуалізувався інтерес до дослідницької діяльності, ціннісне ставлення до неї;
- практичний етап формування дослідницької компетентності, на якому реалізовувалися особистісно зорієнтовані педагогічні методи, в результаті чого вирішувалися завдання щодо оволодіння майбутніми фельдшерами знаннями та вміннями дослідницької, проектно-дослідницької діяльності, формування професійних якостей: відповідальності, наукової комунікації, накопичення первинного досвіду, що забезпечувало і сприяло формуванню здатності до дослідницької діяльності;
- оцінний етап, на якому відбувалася актуалізація рефлексивних та оцінних умінь щодо дослідницької компетентності. Проектування самостійної дослідницької діяльності професійного спрямування.

В експериментальних групах робота проводилася згідно з розробленою експериментальною методикою формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів, а в контрольних – за традиційними методиками.

У зв'язку з тим, що специфіка вивчення біологічних дисциплін у медичному коледжі полягає у започаткуванні розвитку клінічного мислення майбутнього фельдшера, основними

завданнями в ході їх вивчення передбачено інтенсивний розвиток пізнавальних процесів: пам'яті, багатоконтекстного мислення, спостережливості, суджень. Ці процеси задіються при встановленні діагнозу хворого відповідно до всього комплексу даних пацієнта, забезпечують правильний вибір методів обстеження, лікування. Предметні знання з біології, медичної біології сформовані дослідницькі знання, вміння лягають в основу вивчення клінічних дисциплін.

Розкриємо змістовий аспект формуального етапу педагогічного експерименту. Метою цього етапу була перевірка ефективності реалізації експериментальної методики в ході поетапної підготовки майбутніх фельдшерів, що передбачало поглиблення та розширення дослідницької спрямованості змісту біологічних дисциплін, активізацію форм і методів організації навчальної та

позанавчальної діяльності студентів, а також самостійної проектно-дослідницької діяльності. Забезпечення реалізації педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін узагальнено представлено в таблиці 1.

З метою досягнення мети запропонованого дослідження організація експериментально-дослідної роботи з майбутніми фельдшерами передбачала: формування наукового світогляду, оволодіння методами наукового дослідження; розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні дослідницьких завдань; прищеплення студентам навичок самостійної дослідницької діяльності; розвиток ініціативи, здатності.

Таблиця 1

Забезпечення реалізації педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін

Забезпечення дослідницької спрямованості змісту біологічних дисциплін	
Задачі	1. Забезпечити засвоєння студентами дослідницьких знань і умінь. 2. Сформувані у студентів розуміння значущості дослідницької діяльності. 3. Розширити, поглибити і систематизувати дослідницькі знання, удосконалити дослідницькі вміння в процесі дослідницької діяльності
Реалізація	Здійснювалася в межах навчальних модулів «Біологія», «Медична біологія»
Основні	Спостереження, дослід, інструктаж, дослідження, кейс-метод, проектний метод, ігровий
Основні форми	Лекційне, дослідницьке заняття, семінар-дискусія, круглий стіл, олімпіада, конкурс навчальних проектів
Занурення майбутніх фельдшерів в активну проектно-дослідницьку позанавчальну діяльність	
Задачі	1. Забезпечити дотримання професійної спрямованості дослідницької діяльності студентів медичного коледжу. 2. Сформувані у студентів розуміння змістової інтеграції навчальних біологічних дисциплін і клінічних дисциплін професійної підготовки. 3. Формування мислення на стику наук. Використання досліджень для більш поглибленого вивчення і коригування змісту навчальних біологічних дисциплін
Реалізація задач	Здійснювалася в межах наукового студентського гуртка «Біолог», олімпіад з біології різного рівня, професійного конкурсу, організації санітарно-просвітницьких проектів
Основні методи	Дослідження, проектний метод, ігровий метод, бесіда, індивідуальні консультації
Основні форми	Круглий стіл, олімпіада, професійний конкурс, науково-практичний семінар, конференція
Усвідомлення майбутніми фельдшерами на рівні переконань взаємозумовленості дослідницької компетентності та успішної професійної діяльності	
Задачі	1. Надати студенту можливість самостійно вбудувати дослідницький пошук у професійну діяльність. 2. Організувати і систематизувати дослідницьку діяльність студента в ході виробничої практики. 3. Ініціювати рефлексію студентів
Реалізація задач	Включення студентів у дослідницьку діяльність в ході виробничої практики
Основні методи	Есе, бесіда, індивідуальні консультації
Основні форми	Самооцінка, самоаналіз, самонавчання, науково-практичний семінар, конференція

Застосувати теоретичні знання у власній професійній діяльності, розширення теоретичного світогляду і наукової ерудиції майбутніх фельдшерів.

Зазначимо, що на кожному з етапів формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін (орієнтаційному,

практичному, оцінному) впроваджувалися всі визначені педагогічні умови, оскільки вони є взаємопов'язаними і взаємозумовленими, тому комплексно впливали на формування й розвиток показників усіх виокремлених компонентів у структурі дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів. На орієнтаційному етапі водночас з формуванням інтересу до дослідницької діяльності, усвідомленням її взаємозв'язку з ефективною професійною діяльністю, мотивації щодо використання у власній дослідницькій (професійній) діяльності знань і вмінь наукової діяльності, які стосуються не тільки біологічного напрямку, але й інноваційних галузей знань, що безпосередньо пов'язані з професійною сферою діяльності (генна інженерія, нано-технології тощо), визначальними були проєктні показники (знання, навички, вміння, володіння) що задають інтерпретацію дій і дозволяють виходити на нормативно-задану ситуацію. Проєктними показниками, що лежать в основі орієнтаційного етапу навчання (1курс) були: знання і розуміння законів і методів біологічних наук; володіння біологічним апаратом, необхідним для опису біологічних систем; вміння вирішувати стандартні завдання професійної діяльності із застосуванням інформаційних технологій; розуміння професійного контексту біологічної науки.

Ці завдання активно реалізовувалися в межах дисципліни «Біологія», що розрахована на 180 годин (6 кредитів), з яких 106 годин відводилося на лекційні заняття, 22 години – на практичні заняття, 32 години на лабораторні заняття, 20 годин – на самостійну роботу. Процес навчання на цьому етапі відрізнявся накопичувальним характером. Формами організації навчання виступили лекції, семінари-дискусії, дослідницькі практичні та лабораторні заняття. Під навчальним дослідницьким заняттям розуміємо діяльність студентів і викладача, що пов'язана з вирішенням студентами (за підтримки викладача) творчої, дослідницької задачі (з наперед відомим рішенням, але незнайомим студентам) і передбачає наявність основних етапів, характерних для дослідження в науковій сфері, а саме: постановку проблеми; опрацювання теорії відповідної проблематики; підбір інструментів для дослідження і практичне володіння ними; опрацювання отриманого результату, аналіз і узагальнення, власні висновки. Будь-яке дослідження в галузі природничих наук, в даному випадку біологічних, має подібну структуру. Така структура є невід'ємною приналежністю дослідницької діяльності, нормою її проведення. На дослідницьких лабораторних і практичних заняттях у студентів формувалося вміння застосовувати наукові та прикладні поняття на практиці. Таким чином, навчальне дослідницьке заняття було засобом формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів на основі отримання нових знань [3].

Отримані знання та вміння у подальшому використовувалися студентами при вивченні дисципліни «Медична біологія» та в ході самостійного виконання дослідження, при роботі над санітарно-просвітницьким проєктом, участі у конкурсах та олімпіадах.

Оскільки зміст роботи на орієнтаційному етапі не міг повною мірою забезпечити формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів, експериментальна робота продовжувалася на наступному – практичному етапі експерименту, мета якого полягала у формуванні здатності використовувати творчий підхід для розробки нових оригінальних ідей і методів; здатністю розробляти методики проведення експериментів, обробці результатів із застосуванням сучасних інформаційних технологій і технічних засобів з використанням стандартних програмних пакетів. Навчання на другому етапі базувалося на сформованих вміннях на першому – орієнтаційному етапі навчання: використання у власній дослідницькій діяльності знань і вмінь, які стосуються не тільки біологічної галузі, але й інших галузей знань, що пов'язані з майбутньою професійною діяльністю. Для медико-біологічної практики характерним було: здатність вибирати і використовувати відповідне обладнання, інструменти та методи; здатність поєднувати теорію і практику для вирішення медико-біологічних задач; розуміння можливостей і обмежень методик і методів.

У ході проведення експерименту на практичному етапі майбутніх фельдшерів спонукали до дослідницької діяльності, використовуючи активні методи навчання: кейс-метод, проєктний метод, ділові ігри, що сприяли прояву творчої активності студентів у навчальному процесі.

Зазначені методи дозволяли залучати студентів до взаємодії, допомагали встановленню емоційних контактів між студентами, привчали працювати в команді, прислухатися до думки товаришів, забезпечували високий рівень мотивації, міцність знань, творчість, комунікативність тощо. У ході дослідження було використано навчальні кейси, які включали два типи ситуацій: стандартні ситуації – типові, які часто повторюються за однаковими обставинами; 2) нестандартні (нетипові) ситуації – неочікувані.

Поряд з цим, у процесі викладання дисципліни «Медична біологія» для стимулювання творчої активності студентів було організовано проєктну діяльність. Проєктна діяльність створює умови для прояву ініціативності та самостійності, актуалізації дослідницької позиції, проблемного і творчого мислення в процесі вирішення поставлених завдань. Задум проєкту виникає всередині навчально-дослідницької діяльності як логічне продовження змісту навчального предмету. Організація проєктування у процесі професійної підготовки передбачає «включення студентів в професійну діяльність паралельно або випереджуючи засвоєння знань і умінь,

передбачених освітньою програмою, а також отримання реального практичного досвіду» [1, с. 285; 4]. Завдяки використанню методу проектів у студентів підвищилася впевненість у власних знаннях, розвинулося усвідомлення значущості дослідницької компетентності в умовах співробітництва, спільної діяльності. Наведемо приклади проектів, над якими працювали студенти:

- колективні дослідницькі проекти «Пляжі Одеси просять допомоги»; створення електронного довідника «Рослини-цілители»;
- групові: «Ми за здоровий спосіб життя»; «Стежка здоров'я»;
- індивідуальні: «Людина і природа: трагедія чи гармонія?» «Традиції культури лікування українців»;
- санітарно-просвітницькі проекти: «Це повинен знати кожен!». «Туберкульоз серед нас», «Генетика і ми» (розробка пам'яток, анкет, випуск газет, інформаційних листівок, буклетів) та інші.

Зазначимо, що практичний етап зорієнтовано на єдність навчальної та дослідницької діяльності в межах освітньо-професійної програми підготовки майбутніх фельдшерів. Основними формами роботи на цьому етапі поряд з різними видами навчальних занять була участь студентів у роботі гуртка «Біолог», студентських науково-практичних конференцій; олімпіадах і конкурсах.

На практичному етапі виконувались дослідницькі завдання в межах гурткової роботи, які є найбільш вагомим практичним аспектом формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів. Завдяки участі у роботі гуртка майбутні фельдшери отримали певний досвід дослідницької діяльності, а також можливість: поєднувати різні види діяльності - дослідницьку, просвітницьку; спільно з викладачами-керівниками прогнозувати «ситуації успіху».

Зазначимо, що гурткова форма була ефективною для формування дослідницької компетентності студентів. Це пояснюється тим, що, якщо студент у позанавчальний час готовий займатися проблемами, будь-якої дисципліни, то знімається одна з головних проблем викладання, а саме мотивація дослідницької діяльності студента [2].

Основними завданнями гуртка «Біолог» ООБМУ були: розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутніх фельдшерів; ознайомлення студентів зі станом розробки наукових проблем в галузі медицини; розвиток здатності застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності; усвідомлення необхідності опанування сучасних наукових методів дослідження у зв'язку з стрімким прогресом медичних технологій для майбутньої практичної діяльності; прищеплення студентам елементарних навичок науково-дослідницької роботи і ведення наукових дискусій; вирішення

певної наукового, технічного або іншого реального завдання; формування відповідальності щодо висновків та суджень за результатами досліджень на засадах доказової медицини; набуття студентами досвіду громадської та організаційної роботи в творчому колективі; розвиток творчої активності студентів.

Протягом формувального експерименту учасникам гуртка пропонувалися репродуктивні, творчі та конструктивні завдання, зокрема: «Історичні аспекти розвитку фельдшерської справи в Україні (Одещині)»; «Індустрія здоров'я Ізраїля і Одещини: порівняльний аналіз»; «Оцінка впливу чинників, наявних у навчальних корпусах ООБМУ на здоров'я студентів і аналіз комплексу заходів щодо створення оптимального середовища життєдіяльності»; «Проблеми репродуктивного здоров'я дівчаток-підлітків»; «Прогнозування факторів ризику і профілактика зниження ВІЛ-зараження серед студентської молоді»; «Роль фельдшера в наданні першої медичної допомоги пораненим»; «Фактори, що впливають на нервово - психічний стан потерпілих в наслідок стихійного лиха»; «Вивчення впливу різних чинників на показники захворюваності на туберкульоз дітей шкільного віку» тощо.

Результати обговорювались на відповідних тематичних науково-практичних семінарах, конференціях, на яких реалізовувалася мета оцінного етапу: формування рефлексивних вмінь, здатність до адекватної самооцінки рівня сформованості дослідницької компетентності. Зазначимо, що вирішення цієї мети відбувалося на всіх етапах формувального експерименту і не мало чітко визначених етапних меж.

Зазначимо, що підготовка до участі у науково-практичних семінарах, тематичних круглих столах, студентських конференціях сприяла формуванню наукової комунікативної здатності майбутніх фельдшерів: уміння вести бесіду, брати участь у наукових суперечках і предметних дискусіях з актуальних медико-біологічних проблем, доводити власну точку зору, презентувати результати дослідження в сучасних технологіях. Водночас здійснювати самооцінку та самоаналіз власних досягнень, пошук оптимальних методів для досягнення позитивних результатів.

На оцінному етапі, поряд з вище визначеними формами дослідницької діяльності було використано виконання конкретних нетипових завдань дослідницького характеру в період виробничої практики.

При підготовці до клінічного дослідження від студентів вимагався глибокий аналіз не тільки літературних даних щодо стану питання, але і порівняльна характеристика різних варіантів моделювання патології та методів дослідження, аналізу їх переваг, недоліків і вибору адекватної поставленим завданням моделі і методу дослідження. Логічним продовженням дослідницької діяльності на цьому етапі є

засвоєння моделей методів клінічного аналізу, їх модифікацій. На цьому етапі у студентів активно формуються навички та вміння клінічного мислення. Особливе значення мають отримані результати щодо сформованості у майбутніх фельдшерів дослідницької працьовитості, сумлінного та відповідального ставлення до дослідження, що проводиться. Важливо, що результати клінічних досліджень сприяють формуванню сучасних уявлень про основні патологічні процеси, що має істотне значення для розуміння природи захворювань і підвищення ефективності їх діагностики та лікування, а також дозволяє розробити практичні рекомендації з профілактики та медикаментозної корекції виявлених порушень, що є особливо важливим для клінічної практики. Клінічне дослідження значно розширює клінічний кругозір, формуючи у студентів уявлення про медичну біологію як про науку, а не тільки як про навчальну дисципліну.

Зазначимо, що проведення навчально-дослідницької роботи студентів в період виробничої практики розширює можливості спілкування з пацієнтами, сприяє підвищенню рівня підготовки і розвитку навичок дослідницької діяльності. Зважаючи на

складнощі, що виникають при виконанні цієї роботи, було підготовлено інструкції з проведення анкетування, що особливо було важливо для студентів, що проходили практику в районах області.

Досвід організації дослідження в період виробничої практики підтвердив його результативність щодо формування свідомого ставлення до дослідницької діяльності та усвідомлення взаємозумовленості дослідницької компетентності та успішної професійної діяльності майбутніх фельдшерів.

Після завершення формувального етапу експерименту було проведено повторний зріз за методикою, що використовувалася на констатувальному етапі експерименту з метою визначення змін у рівнях сформованості дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін. через вимір показників компонентів, що утворюють структуру дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів. Кількісні дані щодо сформованості дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів після дослідно-експериментальної роботи представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

**Узагальнені результати контрольного зрізу
в експериментальних та контрольних групах (у %)**

Критерії	Рівні					
	Високий		Середній		Низький	
	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ
Мотиваційно-ціннісний	24,22	9,83	53,12	32,79	22,66	57,38
Когнітивний	23,44	10,65	50,78	34,43	25,78	54,92
Технологічний	24,22	9,84	49,22	31,15	26,56	59,01
Рефлексивний	22,66	11,48	50,78	24,59	26,56	63,93
Дослідницька компетентність	21,87	9,84	55,47	36,06	22,66	54,10

Дані таблиці засвідчують, що показники рівнів сформованості дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів на прикінцевому етапі експерименту значно підвищилися в ЕГ. У КГ показники підвищилися незначною мірою. Так, на 20,31% збільшилася кількість респондентів ЕГ із евристичним рівнем (у КГ на 9,02%); на 38,28% із репродуктивним рівнем (у КГ – на 19,67%); на 58,59% зменшився показник адаптивного рівня в ЕГ (у КГ – на 28,69%). Порівняльний аналіз результатів діагностування студентів експериментальної і контрольної груп щодо сформованості дослідницької компетентності до та після експериментальної роботи дозволив дійти висновку, що в експериментальній групі її формування відбувалося більш ефективно, ніж у контрольних.

Сформульовано необхідне для перевірки

припущення: різниця в сформованості дослідницької компетентності студентів експериментальної і контрольної груп після експерименту не є статистично значущою: H_0^1 – вибірки результатів діагностування в експериментальній і контрольній групах після дослідно-експериментальної роботи належать одній генеральній сукупності H_1^1 – гіпотеза H_0^1 не є вірною.

Для підтвердження статистичної гіпотези було проведено статистичну обробку результатів діагностування студентів, отриманих на прикінцевому етапі експерименту за допомогою методу медіанного критерію, що використовується для перевірки однорідності двох незв'язаних вибірок різних розмірностей. Результати перевірки статистичних гіпотез представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Статистично різниця між вибірками за фактором, що оцінюється

Перевірка гіпотез H_0^1 та H_1^1						
Частоти	Значення, що отримані після розрахунків			Очікувані значення		
	ЕГ	КГ	Всього	ЕГ	КГ	Всього
Вхідні	128	122	250	128	122	250
Більше медіани	90	35	125	64	61	125
Менше медіани	38	87	125	64	61	125
Всього	128	122	250	128	122	250
критерій =	21,64447					
критичне значення =	3,841459					
Висновок:	Існує статистично значуща різниця між вибірками за фактором, що оцінюється					

Зміни, що відбулися в результатах рівнів сформованості дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін ЕГ виявилися статистично значущими, що підтверджено значенням медіанного критерію, на відміну від результатів КГ. Розрахований медіанний критерій більший критичного значення ($21,64447 > 3,84146$), що доводить дієвість експериментальної методики формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів у процесі вивчення біологічних дисциплін. Перспективи подальших досліджень убачаємо у вивченні індивідуально-психологічних факторів, закономірностей та особливостей формування дослідницької компетентності майбутніх фельдшерів як у процесі фахової підготовки, так і в системі безперервної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения : монография / В. В. Давыдов. – М. : «ОПЦ ИНТОР», 1996. – 542 с.
2. Иванова Ж. Г. Организация исследовательской работы студентов /Ж. Г. Иванова // [Педагогическое мастерство: материалы международных научных конференций] (г. Москва, апрель 2012г.). – М.: Буки-Веди, 2012. – С. 224-226.
3. Карпов А. О. Исследовательское образование: ключевые концепты / А. О. Карпов // Педагогика. – 2011. – № 3. – С. 20- 30.].
4. Петунин О. В. Научно-исследовательская и проектная деятельность школьников как средство достижения метапредметных результатов обучения / О. В. Петунин // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2015. – Т. 13. – С.18-72. – URL: <http://ekoncept.ru/2015/85375.htm>

*Анна Рифовна Мосейчук,
Заведуючий відділенням «Лечебное дело»,
ООБМУ,
ул.Пушкинская, 4 м. Одесса, Украина*

ФОРМИРОВАНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ФЕЛЬДШЕРОВ

Мировая тенденция интеллектуализации производственных сил объясняется увеличением доли исследовательской деятельности в комплексе различных видов деятельности человека, в связи с чем, подготовка будущих специалистов требует развития исследовательской компетентности, которая позволяет решать профессиональные проблемы, генерировать и оценивать соответствующие информационные и статистические данные, критически анализировать существующие идеи, теории и гипотезы. Социальную значимость будущих фельдшерів, их востребованность, мобильность, готовность к инновационной профессиональной деятельности в современных условиях обеспечивает исследовательская компетентность.

В диссертационном исследовании использованы методы: педагогический эксперимент - для изучения эффективности модели и экспериментальной методики формирования исследовательской компетентности будущих фельдшерів; метод математической статистики (медіанний критерію) - для анализа экспериментальных данных и обеспечения достоверности полученных результатов исследования, подтверждения достоверности его выводов.

Опытно-экспериментальную работу проведено в Одесском областном базовом медицинском училище, медицинском училище имени В. А. Жуковского (г. Подольск), Измаильском медицинском училище,

Лебединском медицинском училище имени М. И. Ситенко, Глуховском медицинском училище. Всего в формирующем педагогическом эксперименте приняли участие 250 студентов.

По завершению формирующего эксперимента проведено измерение показателей компонентов, образующих структуру исследовательской компетентности будущих фельдшеров. Показатели уровней сформированности исследовательской компетентности будущих фельдшеров на заключительном этапе эксперимента значительно повысились в ЭГ. В КГ показатели повысились незначительно. Изменения, произошедшие в результатах уровней сформированности исследовательской компетентности будущих фельдшеров в процессе изучения биологических дисциплин ЭГ оказались статистически значимыми, что подтверждено значением медианного критерия, в отличие от результатов КГ. Рассчитанный медианный критерий больше критического значения ($21,64447 > 3,84146$), что доказывает действенность экспериментальной методики формирования исследовательской компетентности будущих фельдшеров в процессе изучения биологических дисциплин.

Ключевые слова: будущие фельдшеры, формирование, экспериментальная методика, исследовательская компетентность, результаты

*Anna Rifovna Moseychuk,
Head of the Department «Medical business»,
Odessa Regional Basic Medical School,
4, Pushkinskaya Str., Odessa, Ukraine*

FORMATION OF THE FUTURE MEDICAL ORDERLIES' RESEARCH COMPETENCE

The world tendency of intellectualization of productive forces can be explained by the increase of the research activity segment in the complex of various kinds of human's activities, which proves that future specialist training requires the development of the research competence which allows people to solve professional problems, generate and assess corresponding informational and statistic data, to analyze critically the existing ideas, theories and hypotheses. The research competence provides social importance of the future medical orderlies, demand in them, their mobility, readiness for the innovative professional activity under modern conditions. These methods were used in the thesis: pedagogical experiment – aimed at studying the efficiency model and experimental methods enabling the formation of the future medical orderlies' research competence; the method of mathematical statistics – aimed at analyzing the experimental data and facilitating reliability of the research outcomes, confirming reliability of its conclusions.

The experimental work was conducted at Odessa Regional Basic Medical School, Medical School named after V. A. Zhukovsky (the city of Podolsk), Ismail Medical College, Lebedinsk Medical College named after M. I. Sitenko, Glukhov Medical College. 250 students took part in the forming pedagogical experiment.

After finishing the forming experiment there were measured the indicators of the components which constitute the structure of the future medical orderlies' research competence. The level indicators of the future medical orderlies' research competence increased in the experimental groups at the final stage of the experiment. The indicators in the control groups increased insignificantly. The changes occurring within the results of the formation levels of the future medical orderlies' research competence in the process of studying biological disciplines by the students of the experimental groups turned to be significant, which confirmed the meaning of the Median criterion, in contradistinction with the control groups. The measures Median criterion is bigger than the critical magnitude ($21,64447 > 3,84146$), which proves the effectiveness of the experimental methodology aimed at the formation of the future medical orderlies' research competence in the process of studying biological disciplines.

Key words: future medical orderlies, experimental methodology, research competence, results.

Подано до редакції: 12.03.2017 р.

Рекомендовано до друку: 26.03.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор В. В. Нестеренко